

VISIE VERSTERKEN SOCIALE BASIS

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

HIERONDER BESCHRIJVEN WE DE VISIE SOCIALE BASIS AAN DE HAND VAN DRIE BOUWSTENEN. DEZE BOUWSTENEN ZIJN TOT STAND GEKOMEN OP BASIS VAN INPUT VAN INWONERS EN MAATSCHAPPELIJKE PARTNERS IN DE SOCIALE BASIS.

2.1 ONTMOETEN EN BETROKKENHEID: INWONERS ZETTEN ZICH IN VOOR ELKAAR

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

- Inwoners zetten zich in voor elkaar, hun buurt of dorp.
- Er is ruimte voor inwonersinitiatieven, maatschappelijke initiatieven.
- Initiatieven hebben oog voor inclusiviteit: initiatieven staan open voor alle inwoners.
- Er is in elk dorp een plek (of meerdere) om elkaar te ontmoeten.

Denk bijvoorbeeld aan

- Inwoners zetten op eigen initiatief allerlei activiteiten op. Soms gaat het om inwonersinitiatieven die gericht zijn op de directe leefomgeving, soms zijn het maatschappelijke initiatieven om anderen te helpen. Al dan niet met ondersteuning van bijvoorbeeld de buurtwerkers.
- Dit levert een breed scala aan initiatieven op: van zorg in de buurt tot duurzame energievoorziening tot buurtmoestuintjes, van beheer van een plein tot gebiedsontwikkeling en initiatieven op gebied van sociale netwerken.
- Er zijn initiatieven die een bijdrage leveren aan de opgave in het dorp en/of doelstellingen in het beleidskader Sociaal Domein zoals de sociale samenhang, participatie en activering, zorg voor elkaar, bestrijden van eenzaamheid en armoede, duurzame energie, beheer van groenvoorzieningen of een dorps huis, educatie, gezondheid, integratie, leefbaarheid en cultuur.

DE KOERS VOOR DE AANKOMENDE VIER JAAR

VERDER ONTWIKKELEN VAN PARTNERSCHAP MET INWONERS

De gemeente heeft initiatief van en door inwoners hoog op de agenda staan. We maken (op meer plekken) mogelijk dat inwoners meer inspraak krijgen in het duiden en het agenderen van de (gebieds)opgave. Daar waar netwerken ontstaan, omarmen we dat en zijn we partner.

BEWAKEN INCLUSIVITEIT, KANSELIJKHEID EN KWALITEIT BIJ INITIATIEVEN VAN INWONERS

We willen dat alle inwoners dezelfde kansen krijgen in het leveren van een bijdrage aan hun dorp of een maatschappelijk probleem. Initiatieven hebben hun eigen doelstellingen en richten zich op de daarbij behorende doelgroep. Dat sluit niet altijd aan bij de doelen en doelgroepen waarop de gemeente de focus legt. Daar is niets mis mee, zolang ze geen ondersteuning of partnerschap vragen van de overheid. Als ze dat wel doen, hechten we aan inclusiviteit. Iedereen moet kunnen meedoen ongeacht bijvoorbeeld beperking of achterstand, seksuele oriëntatie, culturele achtergrond, geloofsovertuiging of leeftijd. We willen dat initiatieven mensen bij elkaar brengen en tolerantie en

saamhorigheid stimuleren. Dit neemt niet weg dat een activiteit geschikter kan zijn voor een bepaalde groep inwoners dan voor een andere groep.

INTENSIVEREN VAN WELZIJS- EN OPBOUWWERK

Ondersteuning door onder andere het welzijns- en opbouwwerk is belangrijk: het resulteert in een toename van inwonersinitiatieven. We intensiveren het welzijns- en opbouwwerk in deze rol en op die plekken waar inwonersinitiatief niet vanzelf ontstaat.

2.2 SAMENREDZAAMHEID: PERSPECTIEF DANKZIJ EEN STERK NETWERK VOOR ALLE INWONERS.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

- Iedereen doet mee: alle inwoners kunnen terugvallen op een netwerk.
- Inwoners zien meer naar elkaar om: Zij zijn bereid zich in te zetten voor een ander als hulp en zorg nodig is.
- Inwoners dragen bij aan een kansrijke omgeving voor alle inwoners, met speciale aandacht voor jeugdigen.
- Werven en matchen van en ondersteuning voor vrijwilligers.
- Inwoners die voor een naaste zorgen worden ondersteund als dat nodig is om dat op een goede en gezonde manier te kunnen (blijven) doen.
- Balans in gebieden tussen draagkracht en draaglast voor kansrijk en kansarm.

Denk bijvoorbeeld aan:

- Kunnen bouwen op de steun van een familielid, vriend, kennis, buurvrouw of buurtgenoot of een vrijwilliger.
- Een kansrijke omgeving voor (jonge) mantelzorgers, opvoeders (ouders al vanaf zwangerschap), volwassenen, ouderen en jongeren die actief zijn in de wijk, vrijwilligers, maatjes, ervaringsdeskundigen, lotgenoten.
- Inwoners die ondersteuning voor elkaar organiseren op basis van ervaringsdeskundigheid.

DE KOERS VOOR DE AANKOMENDE VIER JAAR

VROEGTIJDIG SIGNALEREN VAN PROBLEMEN

We zetten in op een sterk netwerk dat alert is op vroegtijdige signalering van problemen (bij kinderen al vanaf de zwangerschap van de moeder). Bijvoorbeeld het herkennen en bespreekbaar maken van eenzaamheid, niet-zichtbare beperkingen zoals een lichte verstandelijke beperking (lvb), huiselijk geweld, kindermishandeling, kansenongelijkheid, belemmeringen of bedreigingen voor groei en ontwikkeling van kinderen, taalachterstand, armoede, overbelasting van mantelzorgers, gezondheidsproblemen, discriminatie en uitsluiting.

DREMPELS WEGNEMEN ZODAT MENSEN ELKAAR ONTMOETEN EN NETWERKEN KUNNEN VORMEN

Doordat de zorg voor onder andere ouderen, mensen met een ggz-achtergrond of mensen met een lichte verstandelijke beperking zo veel mogelijk in de thuisomgeving wordt georganiseerd, blijven zij al dan niet onder begeleiding langer zelfstandig wonen. Ook is er een instroom van nieuwkomers, onder wie statushouders. We zorgen ervoor dat deze groepen inwoners en hun kinderen in contact komen met elkaar en met andere inwoners zodat ze volwaardig kunnen meedoen in het dorp. Waar nodig organiseren we daarvoor ondersteuning.

STIMULEREN DAT INWONERS MEER OMZIEN NAAR ELKAAR

We zetten steviger in op het stimuleren dat inwoners meer omzien naar elkaar. Niet alleen als vangnet op het moment dat zorg of hulp nodig is. Juist ook omdat een goed netwerk van cruciaal belang is voor beter perspectief op werk of om een positieve omgeving te creëren voor opgroeiende kinderen. Het kan mensen ondersteunen in het zetten van stappen. Bijvoorbeeld in het aangaan van sociale contacten, het ontwikkelen en onderhouden van vaardigheden die het meedoen bevorderen, het starten of volhouden van sport en beweegactiviteiten of het loskomen vanuit isolement. Daarbij spreken we álle inwoners aan op de inzet van hun talenten. Het vertrekpunt is de kracht en de capaciteiten van individuele mensen en wat ze elkaar te bieden hebben.

ONDERSTEUNING BIEDEN ZODAT MANTELZORGERS IN BALANS KOMEN EN BLIJVEN

Mantelzorg is zorg en ondersteuning gegeven aan een naaste (zoals partner, ouder, kind, buur, kennis) die chronisch ziek is en/of een beperking heeft. De mantelzorger geeft langdurig, intensief en onbetaald zorg en ondersteuning aan iemand met wie hij/zij een persoonlijke band heeft. Mensen kiezen er vaak niet bewust voor om mantelzorger te zijn of worden, de zorgtaken komen op hun pad. De belasting van de mantelzorger moet beter worden meegewogen bij de verdeling van taken tussen professionals en mantelzorgers.

2.3 ZELFREDZAAMHEID EN ONTPLOOIING: LAAGDREMPELIGE FACILITEITEN VOOR INWONERS.

WAT WILLEN WE BEREIKEN:

- Het vergroten van de zelfredzaamheid en veerkracht van inwoners (jongeren, gezinnen, volwassenen en ouderen).
- Jeugdigen kunnen zich maximaal ontwikkelen en groeien gezond en kansrijk op.
- Maximaal benutten van talenten van inwoners, zodat zij zich kunnen ontplooien.
- Meer kansengelijkheid.
- Minder gezondheidsverschillen, meer (positieve) gezondheid.

Denk bijvoorbeeld aan:

- Ontwikkelen en onderhouden van benodigde vaardigheden: taal, digitaal, financieel, sociaal, cognitief en gericht op werk.
- Inzet op het vergroten van weerbaarheid: omgaan met tegenslagen, verleidingen en ingrijpende levensgebeurtenissen en bespreekbaar maken en inschakelen van hulp bij huiselijk geweld en kindermishandeling.
- Laagdrempelige faciliteiten voor jeugdigen en gezinnen in de dorpen om de kansen en het toekomstperspectief van vooral kwetsbare jeugd te verbeteren. Een veilige plek om te spelen, om hun persoonlijkheid en hun talenten te ontwikkelen, zoals in het kinder- of speeltuinwerk.
- Brede talentontwikkeling, mentoring en coaching voor de ontwikkeling van andere dan cognitieve vaardigheden, zoals creatieve, sportieve en communicatievaardigheden, leren experimenteren, vergroten van zelfvertrouwen, weerbaarheid en veerkracht.
- Praktische ondersteuning die helpt om zo zelfstandig mogelijk te leven, zoals klussendienst, boodschappenservice, sociale maaltijden, administratieve hulp.
- Aansluiten bij motivatie van inwoners; focus op perspectief in plaats van op problemen.
- Inzetten op positieve gezondheid. Focus op: het inrichten van een gezonde omgeving, het oplossen van achterliggende problemen en het aandacht besteden aan kwetsbare groepen. Projecten zoals Gezonde School, JOGG, GLI dragen hieraan bij. Een aantal dorpen is bezig met projecten die ook positief doorwerken op gezondheid: Trynwálderein, MEYD (Mei Elkoar Yn Droegeham), Generatiehuis (Gerkesklooster-Stroobos). En ook op kleinere schaal zijn er

(al dan niet bedrijfsmatige) projecten die te maken hebben met gezondheid zoals bijvoorbeeld een groen schoolplein, wetter en willepark, MOA-keuken, foodwalk.

DE KOERS VOOR DE AANKOMENDE VIER JAAR

ZORGEN DAT JEUGDIGEN VEILIG, GEZOND EN KANSRIJK OPGROEIEN

Alle kinderen en jongeren hebben talenten en mogelijkheden en een bepaalde mate van flexibiliteit en veerkracht, en zijn positief beïnvloedbaar. We stimuleren jeugdigen in hun ontwikkeling en betrekken hun ouders hierbij. Zo bouwen we aan een kansrijke en bloeiende omgeving in onze gemeente. De jeugd heeft de toekomst.

EEN GEZONDE LEEFSTIJL STIMULEREN EN WELBEVINDEN VERGROTEN

Er zijn in de gemeente grote verschillen in gezondheid en levensverwachting tussen laag- en hoogopgeleiden. Ook etnische achtergrond, inkomenssituatie en woonomgeving spelen een rol. Dat moet anders. Activiteiten binnen de sociale basis zijn een instrument om een gezonde omgeving voor inwoners te creëren en gezond gedrag te bevorderen voor jeugdigen en volwassenen. Bij het verbeteren van de gezondheid van inwoners leggen we de focus op kansen en wat mensen wél kunnen. Dit komt tot uitdrukking in het concept van positieve gezondheid: het vermogen om je aan te passen en eigen regie te voeren bij fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven. Net als in sportstimulering en de aanpak gezond gewicht.

VEERKRACHT VERGROTEN MET KENNIS EN VAARDIGHEDEN

Vaardigheden zijn een steeds belangrijkere voorwaarde om zelfredzaam te kunnen zijn. We zetten sterker in op het vergroten van kennis, ontwikkelen en bijhouden van vaardigheden en op het stimuleren en ondersteunen van gedragsverandering. De sociale basis moet uitnodigen om structureel deel te nemen aan activiteiten die nodig zijn om de zelfredzaamheid op peil te brengen en te houden en het perspectief op werk te vergroten. Als werk een stap te ver is, zetten we in op duurzame participatie.

PRAKTISCHE HULP EN STEUN MOGELIJK MAKEN

Mensen wonen steeds langer zelfstandig thuis, ook als zij niet op alle levensdomeinen zelfredzaam zijn. Zij hebben meer behoefte aan lichte, praktische ondersteuning bij klusjes in en rondom huis, zoals klussenhulp en hulp bij administratie. We stimuleren dat deze praktische hulp wordt geboden door medebewoners of vrijwilligersorganisaties. Waar nodig wordt dit ondersteund.